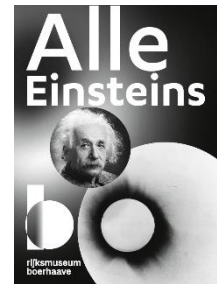

Pop-up tentoonstelling 'Alle Einsteins' in Rijksmuseum Boerhaave

Rijksmuseum Boerhaave opent op 29 mei 2019 de pop-up tentoonstelling 'Alle Einsteins'

Exact honderd jaar geleden, tijdens de zonsverduistering op 29 mei 1919, werd Einsteins Algemene Relativiteitstheorie voor de eerste keer bevestigd. De foto van een zwart gat bevestigde Einsteins voorspelling vorige maand opnieuw. Naar aanleiding van deze twee gebeurtenissen presenteert Rijksmuseum Boerhaave voor het eerst de gehele verzameling handgeschreven brieven en documenten van Einstein bij elkaar. Ze verbinden het verleden met het heden en tonen het genie achter de Algemene Relativiteitstheorie, en zijn bijzondere band met Leiden en Nederland.

Robbert Dijkgraaf

Een van de originele brieven van Einstein die zich in de collectie van Rijksmuseum Boerhaave bevindt, is op verzoek van oud-museumdirecteur Maria Rooseboom door Einstein geschreven vanuit het Institute for Advanced Study in Princeton. Rooseboom vroeg Einstein om zijn herinneringen aan de wereldbepaalde Nederlandse natuurkundige Hendrik Antoon Lorentz op schrift te stellen ter ere van zijn 100ste geboortedag. Vanwege het bijzondere feit dat Robbert Dijkgraaf nu huist in werkkamer van Einstein in Princeton, vroeg de huidige museumdirecteur Amito Haarhuis hem om te reflecteren op de samenkomst van het 100-jarige jubileum en de revolutionaire foto van een zwart gat, en hoe beide gebeurtenissen een verificatie zijn voor de Algemene Relativiteitstheorie van Einstein. Eerder noemde Dijkgraaf de samenkomst van deze gebeurtenissen een 'kosmische coïncidentie'.

Telegram uit 1919

Topstuk in de pop-up tentoonstelling is het telegram van 22 september 1919 van Lorentz aan Einstein. Hiermee bracht hij Einstein op de hoogte dat zijn voorspelling klopte. Eén van de voorspellingen van de Algemene Relativiteitstheorie is het afbuigen van lichtstralen die langs de zon scheren. Tijdens de zonsverduistering van 29 mei 1919 wist een Britse eclips-expeditie onder aanvoering van Arthur Eddington de afbuiging te meten. Dit was de eerste waarneming die Einsteins voorspelling bevestigde. Zo kort na de Eerste Wereldoorlog was er echter geen rechtstreeks telegraafverkeer mogelijk tussen Eddington en Einstein. Daarom trad Lorentz op als contactpersoon tussen de Engelse en Duitse geleerden. Einstein schreef op de achterkant van het telegram een klasje voor zijn telegrafische antwoord: "Hartelijk dank U en Eddington. Groeten Einstein."

Overige stukken in de tentoonstelling zijn handgeschreven correspondentie van Einstein aan wetenschappers in Nederland, waaronder Lorentz, Kamerlingh Onnes en Ehrenfest. Ook zijn er brieven aan Tatyana Afanassjewa, Adriaan Fokker, Jules Verschaffelt, August Vermeylen, Eli Bromli en Constant Delprat.

De pop-up tentoonstelling is van 30 mei tot en met 27 oktober 2019 te bezichtigen in Rijksmuseum Boerhaave in Leiden.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie: Het downloaden van beeldmateriaal kan [hier](#). Voor meer informatie of voor interviewvragen, neem contact op met Anita Almaši via telefoon 06 51 22 78 98.